

Till dig som chef

Vad är PTP?

Praktisk tjänstgöring för psykologer (PTP) är det yrkesår som följer på psykologexamen och som syftar till att psykologen ska få en allsidig och bred erfarenhet av psykologyrket.

PTP-psykologen arbetar under eget yrkesansvar med handledning minst en timme i veckan. PTP regleras av Socialstyrelsen (SOSFS 2008:34; HSLF-FS 2016:39) och tillämpningen beskrivs i PTP-handboken (Sveriges Psykologförbund, 2018).

PTP ska fullgöras och godkännas för att få ansöka om legitimation som psykolog (4 kap 1 § Patientsäkerhetslagen, PSL). Tjänstgöringen kan påbörjas efter att examensbevis utfärdats från psykologprogrammet och ska fullgöras under en period som motsvarar ett års heltidstjänstgöring. PTP kan förläggas till flera arbetsplatser men måste motsvara minst fyra månaders heltidstjänstgöring på en och samma arbetsplats (SOSFS 2008:34).

PTP ger träning och introduktion i arbetslivet samt tillfälle till både professionell och personlig utveckling. Under PTP-året ska kunskap och erfarenheter från psykologprogrammet tillämpas och fördjupas. I slutet av tjänstgöringen bedömer PTP-handledaren om PTP-psykologen är lämplig att arbeta som psykolog i självständig ställning, varefter ansökan om yrkeslegitimation kan göras till Socialstyrelsen.

Rekrytering

Inför rekrytering ska chefen utse handledare med minst tre års yrkeserfarenhet i Sverige efter legitimation. Det är önskvärt att handledaren arbetar inom samma verksamhet som PTP-psykologen. Handledaren bör vara delaktig i rekryteringsprocessen, exempelvis genom att delta i urval och intervjuer. Arbetsgivaren är ansvarig för att begära in examensbeviset innan PTP-anställningen påbörjas.

Förutsättningar för PTP

PTP-tjänstgöringens innehåll och förutsättningar ska vara kända av chef och arbetsgrupp. Förutom att ge förutsättningar för att Socialstyrelsens föreskrift uppfylls har chefen sedvanligt arbetsgivaransvar gentemot PTP-psykologen, såsom exempelvis introduktion till arbetsplatsen. Arbetsgivaren måste ha en beredskap för att en PTP av olika skäl kan behöva förlängas. Arbetsgivaren är även ansvarig för att tillgodose att PTP-psykologen har en handledare i de fall då den handledande psykologen byter tjänst eller går på föräldraledighet.

PTP-psykologen ska ges PTP-handledning minst en timme per vecka. Annan handledning, exempelvis i psykologisk behandling eller utredningsmetodik, kan också

behövas och ges av annan handledare. PTP-psykologen kan således ha flera handledare, men PTP-handledningen som syftar till en inskolning i psykologyrket är specifik för just PTP. Chefen ska ge förutsättningar för att PTP-handledaren ska kunna utöva sitt handledarskap. För mer information kring detta se PTP-handboken.

Innehåll i PTP-tjänstgöringen

Enligt föreskrifterna ska chef, PTP-handledare och PTP-psykolog snarast utforma en individuell skriftlig tjänstgöringsplan för PTP-tjänstgöringen (en så kallad PTP-plan). PTP-handledaren är ansvarig för att planen upprättas samt att den sparas fram till dess att PTP-psykologen fått sin legitimation. Under PTP-tjänstgöringen ska tjänstgöringsplanen regelbundet utvärderas och vid behov justeras.

PTP-året fördelas enligt följande:

- Minst hälften av tiden skall ägnas åt individinriktat psykologarbete.
- Minst en fjärdedel av tiden skall ägnas åt övrigt psykologarbete.

I det individinriktade arbetet tillämpas den psykologiska kunskapen vid bedömning, utredning och behandling. Det övriga psykologarbetet kan exempelvis vara psykologisk utredning avseende grupper och organisationer, förebyggande insatser, arbete med organisationsförändring, rådgivning, konsultation, metodutveckling och utvärdering samt handledning och undervisning. Fördelningen kan variera över tid och mellan verksamheter. Exempel på individinriktade och övriga arbetsuppgifter finns i PTP-handboken, Bilaga 4.

Psykologarbetet ska efterhand utföras allt mer självständigt, med successivt ökad komplexitet och arbetsmängd. Upptrappning sker i samråd mellan PTP-psykolog, handledare och chef.

En PTP-psykolog kan inte ersätta en legitimerad psykolog

PTP-året handlar om tillämpning och fördjupning av psykologisk kompetens. PTP-psykologer behöver tid för inläsning, planering, reflektion, utvärdering och dokumentation av arbetet. Tid ska avsättas för handledning, PTP-program, studiebesök och eventuella utbildningar.

Tjänstgöringen under PTP-året måste också kombineras med hänsyn till komplexitet och variation i patientarbetet och det övriga psykologarbetet. Stor variation och successivt ökad komplexitet kräver att tid frigörs för inläsning, planering och utvärdering under hela PTP-året.

Efter PTP

Följande handlingar ska PTP-psykologen bifoga ansökan om legitimation till Socialstyrelsen:

- PTP-intyg utfärdat av handledaren
- Kopia av ID

- Psykologexamensbevis
- Tjänstgöringsintyg från arbetsgivaren

Under den tidsperiod som inträffar mellan PTP-tjänstens avslut och att legitimationsbeviset har lämnats ut av Socialstyrelsen, går det inte att kalla sig för psykolog i hälso- och sjukvården. Detta kan lösas på olika sätt, såsom att förlänga PTP eller att använda en tillfällig icke reglerad titel.

Mer information om PTP finns på Socialstyrelsens- och Sveriges Psykologförbunds hemsida. Arbetsförmedlingen och merparten av Sveriges regioner och landsting har studierektorer eller samordnare för PTP som kan vara behjälpliga vid frågor.

Kontaktperson för PTP-frågor:
